

Winterschade en -bescherming

In de winter maanden loopt de hoeveelheid beschikbaar voer voor het wild terug. Van ratten, reeën, hazen en konijnen worden de boomvelden om zich daar te voeden. Fruitknoppen en jonge bast zijn interessant in het voedselpakket. Vooral reeën kunnen door de grote hoogte vrij gemakkelijk schade aanbrengen. Konijnen eten vaak aan de schors van jongere bomen, terwijl reeën vaker aan de boomknoppen op de bomen eten. De schade is vrij groot zijn omdat ook de boomknoppen de veiligheid 'voer' nodig heeft. Een ree eet op jaarbasis 450 kg groenvoer, een ree eet zo'n 1.600 kg nodig. Afhankelijk van de locatie van uw bedrijf verschilt de schade. Appelpercelen hebben

vaak de grootste aantrekkingskracht op wild. Het regelmatig verspreiden van wat vers snoeihout, tuinafval of een naburig appelperceel is een manier om schade veel mogelijk te voorkomen. Het is beter te veel schade dan aanplant voorkomen. Het raadzaam contact nemen met de jachtmeester op uw bedrijf. De stammetjes (plant) zijn specifiek te beschermen door de gebruik van boomnetjes te gebruiken. Controleer de kwaliteit van de bescherming van uw bomen op een driehoek, afzetten met goed sluitende de beschermingsoptie.

ARYAN VAN DER WERF
CENTRUM VOOR ADVIESDIENST FRUITTEELT
ARYAN@WAGeningenUR.NL

Klein- en steenfruit

Ongedierte

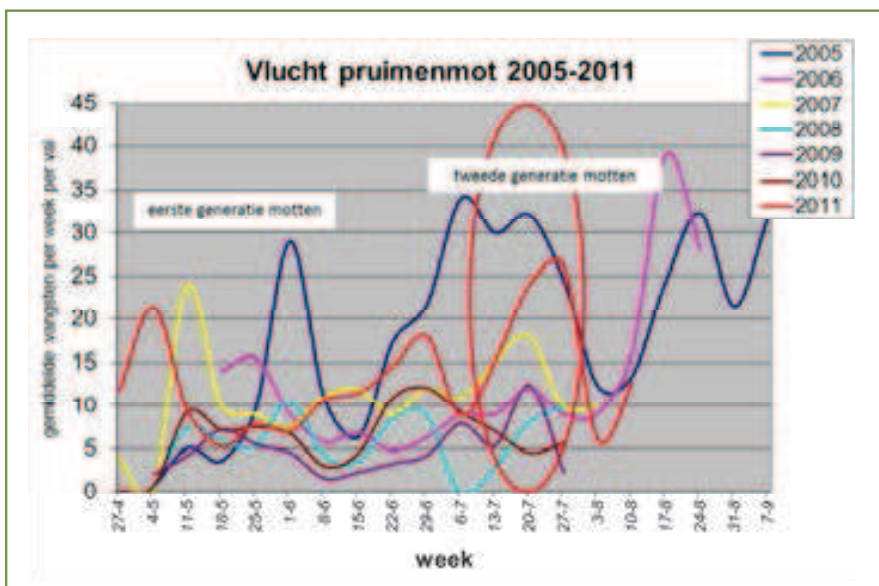
Winterratten kunnen in de fruitvelden door schorsvrotten. Buiten, maar ook binnen aan, bijvoorbeeld isolatie in schuim, is het te allen tijde dat de velden middelen gepast worden in daarvoor gebruikte lokale lokaasdozen en buiten bereik van ratten, vogels en huisdieren. Voor het preventief gebruik is niet-vergiftigd lokaas te gebruiken. Het gebruik van het onnodig gebruik en vervangen van chemische middelen bij vraat lokaas regelmatig verversen van opname stopt. Controleer percelen op gangen veroorzaakt door ratten, muizen of -ratten. Zeker als de zwart compost of compost is afgedekt. Een groeistreep onder bomen of struiken en geen zwerfvuil kan de problemen beperken. Voor aanpak gebruik van middelen tegen muizen en ratten de zogenaamde raticiden, is het voor agrarisch vanaf 1 januari 2015 verplicht een aparte aantekening van de bekendheidsbewijs te hebben. Chemische toepassingen zijn met deze licentie alleen toegestaan op het eigen bedrijf toegestaan voor buitengebruik, rondom bijvoorbeeld gebouwen, zullen de volgende regels gaan gelden. Hierbij zal het volgen van de KBA-

cursus (afkorting voor de beheersing op het agrarisch bedrijf) van de voorwaarde zijn. Bestrijding met rode lokaas op het open veld of boomgaard is nu verboden.

HEINO VAN DOORNSPEEK
VLAMING
HEINO.VAN.DOORNSPEEK@VLAMINGS.NL

Toelating is een feit

Voor fruitmot en bladrollers kennen telers al jaren de feromoonverwarring met RAK 3+4 of Isomate CLR, maar bij pruimenmot zijn tot nu toe alleen jarenlang proeven gedaan met het in verwarring brengen van de mannelijke motten door een vrouwelijke 'feromoondeken' over de boomgaard te leggen. In 2016 is het eindelijk zover; de langverwachte toelating van Isomate OFM Rosso Flex is dan een feit. Uit de proeven in Nederland (2005/'11) bleek een goede werking, vooral bij lagere populaties (< 2% aantasting) en in percelen van voldoende grootte (zie figuur). Pruimenmot kent, in tegenstelling tot fruitmot, altijd twee generaties per jaar. De eerste larven tasten de groene, onrijpe pruimen aan in juni, deze vallen

hectare. Het perceel moet het liefst circa 1 hectare groot zijn. Is de boomgaard kleiner, dan kunnen omringende percelen appel of peer 'mee-verwarren'. Let op wilde pruimenbomen in de omgeving. Ook een pruimenbestand met hoge en lage bomen door elkaar kan de werking van de verwarring verstoren. Feromoonverwarring is een milieuvriendelijk alternatief.

GERJAN BROUWER
DLV PLANT
G.BROUWER@DLVPLANT.NL

af of worden gedund. Daarna komen de rupsen vooral voor in de latere pruimen zoals Reine Victoria. Opal en andere, vroeger rijpende rassen, ontsnappen de dans omdat ze worden geoogst voordat de eieren van de tweede generatie uitkomen. Verwarring werkt op de rondvliegende pruimenmotten, daarom moeten de feromoonslangetjes in het perceel hangen voordat de eerste motten vliegen. Dit kan in vroege jaren al half april zijn. De slangetjes worden los om de takken gewonden in de bovenste helft van de boom. Gebruik 500 slangetjes per hectare, de randen van het perceel krijgen extra slangetjes om invlieg van buiten de boomgaard te verhinderen. Het uithangen van de verwarring kost circa twee uur per

Advertentie

Rups van de pruimenmot.
Foto: NFO

We wensen u fijne feestdagen en een vruchtbaar 2016 toe !

STOREX
CONTROLLED ATMOSPHERE

www.storex.nl